Nᴱᴿ 2.

KORRESPONDENT
WARSZAWSKI Y ZAGRANICZNY.

Z WARSZAWY DNIA 7. STYCZNIA R. 1797. w SOBOTĘ.

Z Berlina d. 31. Grudnia.

Dnia 27. t. m. umarł tu na zgniłą gorączkę w 24. roku życia swego Królewicz Pruſki, Friderik Ludwik Karól młodszy syn Królewſki, Koadjutor W. Miſtrza zakonu Maltańſkiego, Szef regimentu dragonii. Smierć ta niespodziewana, pogrążyła w głęboki smutek całą familią Królewſką, który z nią dzieli cały Naród, którego przywiązanie umiał sobie pozyſkać ten godzien dłuższego życia Xiąże przez swoię waleczność, oświecenie, przyſtępność i dobroczynność.

Z tey okazyi Dwór i wszyſtkie Dykaſterye Króleſtwa, wzięły żałobę na trzy miesiące.

Przybył do tey ſtolicy Miniſter Stanu i Woyny Hrabia *de Hoym*.

Z Londynu d. 9. Grudnia.

Skoro nas doszła wiadomość, iż flotta *Breſteńſka* ieſt w gotowości do wyiścia pod żagle, natychmiaſt wydał Rząd nasz rozkaz, aby flotta z 17. liniowych okrętów i proporcyonalney liczby fregat złożona, wyszła z portów pod kommendą Admirała *Bridport* i Vice-Admirała *Gardner* na obserwowanie flotty Francuzkiey.

Z Wiednia d. 17. Grudnia.

Gazety Dworſkie, i różne partykularne Liſty, daią poznać iż operacye Woienne we Włoſzech, wſtrzymane są niemniey dla przykrey pory i zbytnich śniegów, iakoteż iż rozporządzenie sił Republikanów ſprzeciwia ſię wſzelkim zamiarom Woyſk Auſtryackich w połączeniu ich ſił rozdzielonych. — Długo trzymane w ſekrecie Depeſze od Generała *Alvinzi*, zdaią ſię być dowodem niepomyślney Woyſk Ceſarſkich ſytuacyi. To pewna iż Generał *Alvinzi* nie był ſzczęśliwy w ſwoich operacyach. Generał *Dawidowich* mniey ieſzcze pokazuie ſię biegłym, i dla tego kommenda ma mu być odebrana. Woyſka oboiey ſtrony odbieraią znaczne poſiłki. — Tym czaſem obroty woyny

B

ustępuią czynnościom Gabinetowym. Kuryer Francuzki dotąd się tu znayduie. Podane przez niego naszemu Dworowi propozycye, równie iako i te które Lordowi *Malmesbury* były czynione, nie wielkim podpadaią trudnościom. Deklaracya Dworu Petersburskiego do tegoż zmierza celu. To wszystko czyni podchlebną nadzieię powszechnego pokoiu. — Twierdzą nawet za rzecz pewną, iż Dwor nasz namyślił się wysłać extraordynaryinego Posła do Paryża z opatrzeniem go dostatecznemi Instrukcyami do spiesznego traktowania — 20,000 posiłkowego Woyska ciągnie do Włoch, i iuż znayduie się w marszu, w przedsiewzięciu obronnego zachowywania się.

Z Paryża d. 15. Grudnia.

W pośrzód powszechnych życzeń pokoiu, którego skutek tych tylko zastrasza, którzy nadzieie swych maiątków zasadzaią na zamięszaniu, nic wiedzieć nie można o negocyacyach, które nas do niego doprowadzić maią. Ale zdaniem rozsądnych ludzi, ta zasłona przed publicznością, i milczenie Rządu, iest wróżbą, iż ieżeli pokóy nie iest bliskim ukończenia, zawady do niego nie są do zwycieżenia trudne. Przypomnieć sobie należy, iż zawieranie pokoiu z Królem Pruskim, Hiszpańskim, Sardyńskim, działo się potaiemnie; iż nadewszystko dwa pierwsze zadziwiły publiczność w tym momencie, kiedy iey nawet w runki nie były wiadome. Wypada wniosek, iż Rząd Francuzki teyże samey trzymał się drogi w negocyacyach. Z tegoż rozumowania o pozorney nieczynności Negocyatorów, sądzić należy, iż dziś są czynnieyszemi, niżeli przy pierwszym rozpoczęciu. Jakkolwiek iest, wszystkie te okoliczności, przyiazne są pragnieniu i obietnicom pokoiu.

Dnia 11. i 12. Rada 500. zatrudniała się roztrząsaniem doniesienia Dyrektoryatu. Doniesienie to wystawia w iak nayżywszych kolorach niedostatek skarbu publicznego, a z tey przyczyny opisanie smutnego stanu armii naszych, co tym bardziey zdaie się zastraszać, iż ten niedostatek wkradł się pomimo niezmiernych summ dostarczonych od kraiów obcych, do których woyska nasze wkraczały, iako to: *Szwabii*, *Frankonii* i *Włoch*; pomimo wyliczoney gotowizny na mocy Traktatów pacyfikacyi i zawieszenia broni, pomimo kontrybucyi, i pomimo znacznych posiłków pienieżnych, otrzymanych od naszych Alliantów, mianowicie ostatnich od Rzpli ey Genueńskiey. Kalkuluią teraz, ileby kosztowała następuiąca kampania, gdy nam ubędą te sposoby przez wyniszczenie tych kraiów, które się stały smutną woyny ofiarą. Dyrektoryat zatym przełożył przed oczy Re-

prezentantom potrzebę nowych ſkładek Narodowych na koszta woienne w przypadku przerwania negocyacyi, i podaie sposoby zapobieżenia niedoſtatkowi. *Boisſy d'Anglas* popiera wniosek Dyrektoryatu. *Camus* powſtaie przeciw temu, iż Dyrektoryat nie zachował sekretu w wyſtawieniu smutnego obrazu niedoſtatku ſkarbowego, czyniącego próżną w publiczności trwogę i złe rzeczy wyobrażenie, i zapewnia, iż ſtan dochodów Narodowych nie ieſt tak zaſtraszaiący, iak ieſt wyſtawiony. Przydał, iż tryumfuiące dowody na doniesienie Dyrektoryatu, tak, iako i samo doniesienie, nie powinny być na publicznych czynione Sesſyach. — Jeżeli wzdychamy za ukończeniem woyny, to nie dla niemożności prowadzenia iey, ale przez potrzebę pokoiu, dla ożywienia wewnątrz, i ugruntowania uſtaw Republikantſkich.

Z Paryża d. 15. Grudnia.

Miniſter interesſów wewnętrznych Ob: *Benezech*, i Miniſter morſki *Truguet*, z których pierwszy ma Sioſtrzeńca, a drugi Brata na liście Emigrantów, maią być podług prawa 3. *Brumaire* oddaleni od swoich urzędów; domyślaią się przeto niektórzy, że Dyrektoryat wniesie prożby do Ciała Prawodawczego, aby rzeczeni Miniſtrowie, iako Obywatele dobrze zasłużeni w Oyczyznie, wyięci byli od tego prawa, i przy swych urzędach zoſtać mogli. — Zdaie się, iakoby woyſka nad wyższym *Renem* zatrzymywały się z odeyściem na zimowe kwatery, póki negocyacye pokoiu nie będą na pewnieyszym ſtopniu. Xże Karol nie chciał przyiąć armiſtycyum, gdyż G. *Morreau* nie chce na nie pod inną kondycyą przyſtać, iak tylko, żeby woyſka w tey samey pozycyi zoſtały, w iakiey są teraz. Mówią, że Dyrektoryat wkrótce zaapprobuie umowę zawieszenia broni, zawartą nad niższym *Renem*, ſtosownie do którey, woyſka idą na zimowe kwatery. — Redaktor dzisieyszy wspomina, że Dyrektoryat uwiadomiony zoſtał przez nadzwyczaynego Kuryera o śmierci Katarzyny II. Imperatorowy Rosſyiſkiey, i że podług wszelkiego spodziewania odmiana ta w Rządzie Petersburſkim zbliży ogólny pokoy dla całey Europy. — Upewniaią, że Rząd nasz w negocyacyach z Anglią, utrzymuie koniecznie oddanie *Gibraltaru* Hiszpanom.

Wyznaczono Kommisſyą z pięciu Członków złożoną, która ma zatrudnić się ułożeniem planu ułatwiaiącego Emigrantom powrót do Oyczyzny, i sprzedaż dóbr Narodowych. — Wszyscy Officerowie, którzy tu od armii Włoſkiey przybyli, odebrali rozkaz powrócenia natychmiaſt do swoich armii. Obyw: *Paſtoret* wnioſł w Radzie 500, aby

Familie Protestantskie, które za Ludwika XIV. musiały uchodzić z Oyczyzny, powrócić do niey mogły, a przemieszkawszy rok ieden, do obywatelstwa przypuszczonemi były. Roztrząśnienie tego wniosku do dalszego czasu odłożono.

W *Tulonie* znayduiąca się Flotta, iest gotowa do wyyścia pod żagle, składa się ona z okrętów *Formidable* o 80. armatach, *JJ. Rousseau*, *Gemapp*, *Tirannicide* i *Montblanc* o 74. armatach. Fregatta *Dianna* o 40, *Astuce* i *Vestale* o 30. armatach.

Zurnale dzisieysze mówią, że Dyrektoryat dekretował, aby wszelkie związki z Stanami Amerykańskiemi zatrzymane zostały, do póki nie będzie uczyniona satysfakcya, na zażalenie Rządu naszego. — Dodaią, że nietylko P. *Monroe*, ale nawet i nowo przybyły Poseł Amerykański P. *Pinckney*, wkrótce się ztąd oddalą.

Przywieziono tu paradny ubior dla Dyrektoryatu, który uyść może za naypięknieysze dzieło Fabryki *Liońskiey*.

Z Paryża d. 15. Grudnia.

Sessya Deputowanych Kupców z pryncypalnych Miast naszych handlowych była dnia 9. t. m. w domu Ministra Skarbowego Ob: *Ramel*. Minister wewnętrznych Interessów Ob: *Benezech* miał na niey mowę w którey wyraził, iż Rząd chcąc podnieść handel i przemysł, a pragnąc aby w nowym przedsięwzięciu swoim ile możności uniknął błędów, zwołał dla tego stan Kupiecki, aby ten z pomiędzy siebie wybrał naybiegleyszych w tey wiadomości ludzi, którzyby dopomagali do ułożenia rzeczonego Planu. — Na Sessyi tey dana była od Rządu szczera informacya o wszystkich interessach skarbu Publicznego, a Minister skarbowy obiaśniał ią co do naymnieyszego szczegułu. Po czym miał mowę którey treść iest nastepuiąca. — Obywatele! Rząd pragnął dawno widzieć wasze zgromadzenie, i zasiągnąć waszego zdania, lecz przed ugruntowaniem Konstytucyi i odzyskaniem pokoiu wewnętrznego, gdy żadney rzeczy cena ustanowioną bydź nie mogła, próżno było myśleć o handlu i industryi do których brakowało naypierwszey zasady. Już są usunięte wszystkie te przeszkody, czas myśleć Obywatele, o użytkach z Rewolucyi naszey wynikaiących, gdyż Naród cały nie dla tego powstał przeciw Uzurpatorom, aby wpadł w ręce niespokoynego tłumu, i stał się łupem ludzi nieprawych. Teraz musiemy ieszcze zwyciężyć trudności które nam się okazuią w handlu i industryi. Nie rozumieycie Obywatele, ażeby Rząd na złe użył gorliwości waszey i prace wasze obrocił szczególnie na ułatwienie widoków skarbowych. Los publiczny ści-

śle iest złączony z losem prywatnych Obywateli. Bogactwa skarbu publicznego są dziełem i źródłem publiczney szczęśliwości. Ustawy nasze handlowe potrzebuią poprawy. Epoka dzisieysza odmieniła postać świata, wymaga zatym całego naszego zastanowienia. Wkrótce związki nasze z woiuiącemi Mocarstwami odnowione będą. Jedna tylko okoliczność ścisnęła handel i interessa nasze, a ta była w urządzeniu skarbu naszego. Niedostatek pieniędzy który u nas okazuie się, nie iest prawdziwy, gdyż nie brakuie ich w Kraiu naszym, lecz boiaźń i niezaufanie tamuie ich cyrkulacyą. To niezaufanie iest przyczyną dla którey gotowe pieniądze przyszły do tak wysokiey ceny i zbytecznych Procentów. — Pierwszy Proiekt wszystkich dobrych Obywateli iest, aby zrobić liczne społeczeństwo i zgromadzić znaczne summy, oznaczyć sposoby, urządzić przepisy, ustanowić Bank, Bank nad którego urządzeniem i administracyą Rząd nie miałby żadney władzy, ani żadnego wpływu. Zważcież więc Obywatele, czyli okoliczności i potrzeby Oyczyzny naszey na iednym takowym Banku przestać, lub ich więcey wymagać mogą, iakie są potrzebne zasady, i czyli leżące grunta do tego użyte bydź mogą. Nie chcę ia wchodzić w roztrząśnienie czyli Bank we Francyi ustanowiony bydź ma na wzór cudzoziemskiego iakiego Banku, czyli też nowym iakim dotąd niepraktykowanym sposobem. Mnie się zdaie, że obie te zasady uskutecznić możemy, to iest łącząc system wszystkich banków i wybieraiąc z pomiędzy nich co naylepszego, utworzyć całe nowe prawidło. Mamy sposoby zabespieczenia tego Banku obszernieysze daleko niżeli tego potrzeba wymagać będzie. Któż nie zna szczęśliwego położenia Francyi co do handlu! Otworzenie *Scaldy* wraca handel Północny dla *Antwerpii*, *Bruxella* w murach swoich przyimować i kształcić będzie Produkta niższego *Renu*, *Mozy* i *Mozelli*. Zna świat cały dowcip Narodu naszego w wynalazkach i sztuce ich upięknienia. — Znane mu są nasze sposoby, przemysł, i łatwość dopięcia wszystkiego za pomocą dzielnego w przedsięwzięciach uporu. Nietraćmy owocu tylu zwyciężonych trudności, a gdy tryumfuiący Bracia nasi powracać będą do domów swoich, niech widzą żeśmy i my służyli Oyczyznie, i o pomyślnym dla nich myśleli spoczynku.

Z Paryża d. 15. Grudnia.

Deputowani kupieccy uznali potrzebę założenia Banku, lecz po słyszanych w tey mierze różnych zdaniach, dali do zrozumienia, że Bank ten w ciągu woyny założonym być nie może, ponieważ mimo

wszelkich przyrzeczeń, że Rząd do Banku tego mieszać się nie będzie, zawsze się obawiać należy, aby podług wypadków woiennych, lub w nagłey potrzebie iakiey, Rząd nie był przymuszony do nadwereżenia iego beśpieczeństwa.

Zdaie się, iż Rząd zamyśla wykupić Mandaty cyrkuluiące, a gdy nie ma dosyć gotowych pieniędzy do uskutecznienia tego, chce wydać Mandaty hypotekowane, lecz w Radzie 500. wielu sprzeciwiało się temu projektowi. Nawet i Deputowanym kupcom projekt ten nie zdawał się być bardzo dogodny, i dali poznać, że dopóki pokoy generalny zawarty nie będzie, póty żaden plan w tym rodzaiu ułożony być nie może.

Na zgromadzeniu Deputacyi kupieckiey dnia wczorayszego, Minister proponował, aby się złożyły niektóre osoby na zapłacenie 8. millionów Mandatów, daiąc im za to przyzwoitą nadgrodę i beśpieczeństwo na sprzedanych dobrach Narodowych, na których za resztę ugodzoney summy, dług hypotekowany zostanie. Proponował także wskrzeszenie bywszey niegdyś kompanii Ost-Indyiskiey. — Deputowani kupiecy maią swoie sessye co dzień z rana. Ci zaś są: z Lyonu i Antwerpii Obyw: *Grebert* i *Geffaut*, z Bordeau Ob: *Beyrhade*, z Bruxelli Ob: *Grayer*, z Dunkierki Ob: *Baesque*, z Nantes *Millet*, ze Strazburga *Hoffmann*.

Obywatel *Fleuri*, dawniey Sekretarz Legacyi w kraiu *Volais*, wyznaczony został przez Dyrektoryat na Konsula generalnego Rzpltey do pewnych za *Dunaiem* Prowincyi.

Obyw: *Verninac* doniosł, iż odebrawszy list Ministra interessów wewnętrznych z uwiadomieniem o zniesieniu dawnych tytułów, a wprowadzeniu w zwyczay nazwiska *Obywatel* w korrespondencyach Dyplomatycznych. Domagał się aby Porta przy uznaniu Rzeczypltey Francuzkiey, do tego stosowała się, ale że żaden Tłumacz nie mógł znaleść w Tureckim ięzyku słowa odpowiadaiącego temu wyrazowi *Obywatel*, postanowiono używać go w iezyku Francuzkim, i w naypierwszey audyencyi, którą miał *Verninac*, iuż nie źle W. Wezyr wymawiał to słowo.

Z Hagi d. 20. Grudnia.

Wydział Skarbowy żywe bardzo czyni naleganie o zaległe subsydya z roku przeszłego, i o resztę gwałtowney pożyczki, która 60. millionów wynosić miała. Zaległość ta wynosi 21. mil: Wyznaczono Kommissyą, która zatrudni się wyexaminowaniem przyczyn tey zwłoki, i exekucya udysponowana będzie dla odebrania zaległości.

Z Nowego-Yorku donoszą, iż wszelka obawa niespokoyności z obrania następcy *Washingtona* iuż zupełnie zniknęła, i że wszystko w naywiększey zostaie spokoyności.

Xże *Hessen d'Armstadt* wraz z swym młodszym synem znayduie się ieszcze w obozie Arcy-Xcia Karola. — Graff *Ditrichstein* nie poiechał iak mówiono, z obozu Arcy-Xięcia do *Paryża*, ale powrócił do *Wiednia.*

Z Rzymu d. 30. Listopada.

Minister Francuzki Obyw: *Cacault* poiechał z wizytą do Ministra Neapolitańskiego Hrab: *del Vasto* mieszkaiącego w pałacu *Farnese.* Szwaycar powiedział mu, iż Pana niezastał w domu, i odebrał billet wizytowy. Skoro Minister Neapolitański dowiedział się o tym, poiechał zaraz oddać wizytę Obyw: *Cacault*, i odprawił natychmiast Szwaycara za ten postępek, którego przecież na instancyą Xcia *Doryi* przyiął nazad do służby. — W Poniedziałek w wieczor d. 28. t. m. była kongregacya wszystkich Kardynałów na *Watykanis* w pomieszkaniu Kardynała Sekretarza Stanu. Jedni utrzymuią, że na tym zgromadzeniu roztrząsano punkta pokoiu, które Generał *Buonaparte* przez P. *Bottoni* podał, drudzy mówią, że czytano depesze od Kardynała *Albaniego* z Wiednia przysłane.

Powiedaią, że gdy Kardynał *Albani* przybył do Wiednia, prezentował się naypierwey Ministrowi Cesarskiemu *Thugut*, który zezwalał na danie Generała do kommenderowania woyskiem Papiezkim, lecz posiłków żadnych nieobiecywał, i zarzucał, że dwór Rzymski niepowinien był zawierać armistycyum z Francuzami, bez uwiadomienia Cesarza. Gdy potym miał Kardynał audyencyą u Cesarza przed odiazdem jego do Węgier, oświadczył mu ten Monarcha wielkie swe nieukontentowanie, iż Stolica Apostolska wchodziła w sekretne układy z Francyą, i że go mocno dziwi, iż pozwalaią P. *Cacault* bawić się dotąd w Rzymie, lecz gdy przez usprawiedliwiaiącą Kardynała odpowiedź zaspokoionym został, wyznaczył trzech Generałów, to iest: *Clairfaita*, *Colli* i *Provera* do wolnego iednego z nich wyboru przez dwór Rzymski, a gdy Generał *Colli* udał się do Rzymu, wnoszą że on musiał być wybranym.

Z Bononii d. 16. Frimaire (6. Grud:)

Dnia onegdayszego *quintidi Frimaire* (4. Grudnia) uchwalona została Konstytucya *Bolońska* większością głosów 454. przeciwko 30.

O godzinie pół do 6tey wieczorney, dzwony Kościoła S. *Petroniusza* oznaymiły niecierpliwym mieszkańcom szczęśliwą Konstytucyi Ustawę. Na tę wiadomość dały się słyszeć ze wszystkich stron wesołe różney muzyki brzmienia, połączo-

ne z radośnemi okrzykami Obywatelów; Tańce około drzewa wolności przy śpiewaniu pieśni Patryotycznych trwały noc całą. Ani czas zimny i niepogodny, ani pora nocna nie zdołały zatrzymać w domu nikogo; Płeć delikatna dzieliła Obywatelskie zabawy, i dzieci nawet cisnęły się do uczestnictwa powszechney radości. Wystawić trudno porządek i dobrą harmonią, z iaką ta cała odprawiła się uroczystość, a rozporządzenia w celu utrzymania spokoyności i beśpieczeństwa, służyły tylko na dowód, że się Rząd szczerze szczęściem publicznym zatrudnia.

To odrodzenie się i pozyskanie wolności, tym milsze być powinno dla Bonończyków, iż otrzymali go bez krwi i łez rozlewu, bez gwałtu, bez postrachów i naymnieyszey zdrożności. Wszystkie narody dla pozyskania wolności nie mało cierpieć musiały. Ileż nie poniosł ten godny Narod który Bonończykom do wolności pokazał drogę, przez iakież nie musiał przechodzić nieszczęścia i konwulsye, niżeli sam z siebie iarzmo zrucić potrafił? *Ameryka* po wielu krwawych walkach, nierychło wolność pozyskała. *Batawowie* czterdzieści lat walcząc, strumieniami krew przelewali. Niezdołały przeciw Despotom obronić Szwaycarów niedostępne góry, własnemi piersiami bronić swych siedlisk musieli, same tylko Bonończykowie trafili dość szczęśliwie za przewodnictwem światła i prawdziwego patryotyzmu do tego pożądanego celu; Roztrząsania były naszemi bataliami, stare przesądy naszemi nieprzyiaciołmi, Rozum i sprawiedliwość były naszym orężem, lecz wszystkie te przeciwności szczęśliwy sprawiły skutek, gdyż wyiaśniły prawdę, powinność Obywatelską, i miłość Oyczyzny. Biada temu, kto się odważy splamić czystą naszą rewolucyą. Wiedzą *Bonończykowie* że siła i wolność na iedności polega, i że bez wewnętrzney spokoyności nikt szczęśliwym bydź nie może. — Okazaliśmy iuż że pragniemy bydź wolnemi, ale nie rozpustnemi, odważnemi, ale nie burzycielami, stałemi ale nieupartemi, czułemi ale nie fanatykami. — Skończyła się pomiędzy nami pycha wynoszenia się nad innych, wzgarda dla ludu, odrywanie swych interessów od interessów współ-obywateli, egoizm, samowładztwo Rządu i zapomnienie o nas w obliczu Europy. — dawne zaś Przywileie wzgardą okryte, nie będą nikogo zastraszać, nikogo bronić, ani żadnych wewnętrznych sprawiać konwulsyi.

Od wyższego Renu d. 20. Grud:

Nowina o zawarciu zawieszenia broni w okolicy *Manheimu* wcale się niepotwierdza.

DODATEK

№ Num 2.

DODATEK
DO
KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO Y ZAGRANICZNEGO.

z Warszawy dnia 7. Stycznia Roku 1797. w Sobotę.

Z Mitawy d. 16. Grudnia.

Nowy *Imperator Rossyiski* uwolnił nietylko Polaków w ostatniey Rewolucyi zabranych, ale nawet i tych co przed 30. laty zabrani byli. *Kościuszko* otrzymał pozwolenie udania się do Ameryki, gdzie dawniey wraz z Puławskim pod *Washingtonem* dystyngwował się. Liczba Polaków którzy w *Syberyiskiey* zostawali niewoli, wynosi do 14,052. Wszyscy Polacy którzy z Litwy uchodzić musieli, otrzymali pozwolenie powrocenia do swey Oyczyzny i z uwolnieniem Dóbr ich z pod konfiskaty, iako też i zapewnieniem, że Rząd prześladować ich więcey nie będzie. — Cła tak będą opłacane iak w Roku 1782. Wywoz Zboża iest pozwolony. — *Imperator* nominować będzie Wielkiego Xcia *Konstantyna* Kommendantem Woysk w *Estonii*, *Finlandyi* i *Kurlandyi*. — Wszelkie zbytnie Dworskie parady są skassowane, przez co oszczędził skarb na 5. milionów Rubli. *Imperator* ogłosił, iż gdy iest wraz z dziećmi swoiemi, formuie tylko iednę familią, przeto razem z niemi chce żyć, i u iednego stołu iadać. Wyznaczył *Imperator* 11. milionów Rubli rocznie na polepszenie żołdu Żołnierskiego. — Minister *Markow* oddalił się do Dóbr swoich, *d'Altesti* Sekretarz Stanu, złożył swóy urząd. — Wyszedł rozkaz aby Officerowie nieużywali żołnierzy do swych usług. Żołnierzom zaś pozwolono użyć wolnego czasu na co im się podobać będzie, bez przyimowania obowiązków ciągłych, mogących im być przeszkodą do służby Woyskowey.

Z Rzymu d. 5. Grudnia.

Wiadomość o ratyfikacyi pokoiu między Królem Neapolitańskim i Rzeplitą Francuzką, wielkie tu sprawiła niespokoyności, i zarazem obaliła wszelkie nadzieie nasze, spo-

dziewamy się przecież, że Dyrektoryat przyftanie na znośnieysze dla nas kondycye pokoiu, niżeli były te, które nam podał dawniey. Odpowiedź niepomyślna od dworu Hiszpańſkiego na liſt Oyca S. proszącego Króla o medyacyą, przynagli Papieża do prędszego zawarcia pokoiu. Król *Hiszpańſki* w swoiey odpowiedzi wytłómaczył się: „Ze szanować i być pofłusznym Papieżowi, iako głowie Kościoła, zna zawsze być powinnością swoią, lecz co się tycze interessów doczesnych i politycznych, z żalem wyznać musi, iż tak mocno ieſt zatrudniony interessami własnego swego Państwa, że wcale nie ma czasu zatrudniać się interessami Stanów Kościelnych; radzi mu przeto, aby rządząc się roztropnością, łączył się z tym, z kim mu się zdaie być naybeśpieczniey."

Z Medyolanu d. 12. Grud:

Co dzień przybywaią liczne pofiłki do armii Francuzkiey z śrzodka Francyi, widzieliśmy w tych dniach wielką liczbę ciężkiey Artylleryi Francuzkiey przechodzącą przez Miaſto nafze pod *Mantue.* — Sto Francuzów których fześćfet Anglików w *Caſtiglione de la Peſkaia* otoczyło, przerzneli fię i przefzli dnia 25. *Liſtopada* do *Livorno.*

Z Frankfortu d. 20. Grudnia.

Dnia 13. t. m. przyfzło do krwawey bitwy przy *Kehl*, którey wypadki dla obydwóch ſtron zarówno były fzkodliwe. Cefarfcy chcieli zabrać fortyfikacye Francuzkie po prawey ſtronie *Kehl*, lecz im fię ten zamiar mimo znacznego krwi wylewu, nie udał. Francuzi którzy z fwey ſtrony wycieczkę zrobili, odparci zoſtali. Strata z obydwóch ſtron była wielka, *Arcy Xiąże Karol* chce iefzcze raz fzturm przypuścić do fzańcu moſtowego pod *Huningen.* Do obozu pod *Weil* przywieziono bardzo wiele drabin, fam nawet *Arcy Xiąże* poiechał z *Offenburga* do *Huningen.*

Od brzegow Menu d. 20. Grud;

Armia Auſtryacka nad niżfzym Renem, idzie na zimowe kwatery. Nie ieſt iefzcze pewno czy Generał *Wernek* główną kwaterę do *Wetzlar* przeniefie, ale inni Generałowie naſtępuiące mieyfca na zimowe pomiefzkanie obrali; Feld Marfzałek *Kollowrath* do *Weilburgu*, Xiąże *Anhalt-Cöthen* w *Buzbach*. Generał *Kray* w *Dietz*, Generał *Mlius w Limburgu*, Generał *Fink w Ems*, Generał *Brady w Bendorf*, Generał *Gontreuil w Montabauer*, Brygada zaś Xięcia *Lotaryngii* do *Friedberg* udała fię.

Gazeta z *Hanau* pod artykułem z *Bazylei* donofi, że Auſtryacy wielką kanonadę przypuścili do *Kehl* i że ogień w Mieście w czterech mieyfcach wybuchnął, nowina ta potrzebuie potwierdzenia.

PUBLICANDUM.

In verfolg des Publicandi von 14. September d. 7. wird dem Publico hier durch bekant gemacht das von 1. Januar des künftigen Jahres an alle mit den Pohlnischen ſtempel versehen'n karten, auch in dem neuerlich acquir irten zu Sündpreusen, und zwar zu der Warschauschen Kammer Departament geschlagenen Diſtrict, nicht weiter Cou s haben, sondern wie ungeſtempelte karten betrachtet werden sollen.

Niemand darf daher bey deren in den erwähnten ſtempel Edict von 13. May 1766. feſtgesetzten ſtrafe von jener zeit an weder mit ungeſtempelten, noch mit den mit dem Pohlnischen ſtempel verschenen karten spielen, sie zum verkauf anbiethen, oder gar würklich absezzen.

Dagegen iſt dafür gesorget, das das Publicum überall, wo ſtempel Pappier zu haben ist mit dem Preussischen ſtempel versehene, wovon die nachſtehenden feinerewsorten A bis C. in der hiesigen Willingsche Fabrique gefertigt sind, jeder zeit bekommen kann.

Um alles unangenehme zu entfernen und den reichern in den ſtand zu setzen das vergnügen des Carten spiels durch den gebrauch verzüglich guter Carten zu erhöhen, die veniger begüterten aber von einem erlaubten vergnügen nicht abzuhalten, sind folgende mannigfaltige karten sorten zu den nebenſtehenten Preisen, welche auf jedes spiel geſtem-

Stosownie do Obwieszczenia pod dniem 14. Septembra roku bieżącego wyszłego, oznaymuie się powszechności, iż od dnia 1go Mca Stycznia roku przyszłego, wszelkie karty pod Polſkim ſtemplem i w Dyſtrykcie świeżo obiętym, a do Pruſs-Południowych, czyli do Kamery Warszawſkiey przyłączonym, żadnego odtąd kursu mieć nie maią i tylko za nieſtemplowane uważane być powinny.

Nikt zatym od tegoż czasu pod karą w ponowionym ſtemplowym Edykcie pod 13. Maja 1766. R. wyszłym naznaczoną, kartami tak nieſtemplowanemi, iako i polſkim ſtemplem ſtemplowanemi grać, oneż do przedaży podawać, lub aktualnie przedawać niepowinien.

Na mieysce tego iednak ſtarano się, iżby powszechność karty pod Pruſkim ſtemplem we wszelkich mieyscach, gdzie się papier ſtemplowany przedaie (z których naſtępne przednieysze gatunki od lit: *a*, aż do lit: *c*, w fabryce tuteyszey Wilenkowſkiey fabrykowane) każdego czasu doſtać może.

Chcąc oddalić wszelką przykrość, a maiętnieyszym podać łatwość podwyższenia zabawy kartowey przez używanie kart przednich, mniey maiętnym zaś zabawy pozwoloney nietamować poſtanowione są do sprzedania w tey Prowincyi naſtępne różnego gatunku karty, z wyrażeniem ceny, która na każdey grze ſtem-

pelten, und bey ſtrafe nicht von den Special Stempel Rendanten beym verkauf überschritten werden dü fen zum debit in hiesiger Provintz beſtimmt verden, als *A.* fei e Französische und Polnische oder Deutsche kupfer karten spiel zwölf gute groschen.

B. Feine Französische, auch Polnische, oder Deutsche karten, holtzſtich a spiel zehn gute groschen.

C. Ordinaire Französische auch ordinaire Polnische, oder Deutsche karten, a spiel acht gute groschen.

Ferner sind zu haben, jedoch vor der hand noch so lange bis die hiesige Willinhsche Fabryck auch von diesen sorten vorräthe fertig hat von Berlin her verscheieben.

D. Ordinaire Polnische, oder Deutsche karten, a spiel vier gute groschen.

E. Schlechte Polnische, oder Deutsche karten, a spiel zwey gute gros:

F. Feine Tarok karten, holtzſtich a spiel ein Reichs Thaler.

G. Ordinaire ditto a spiel sechszehn gute groschen, und soll endlich, auch noch dafür gesorgt werden.

Das gantz feine kupfer Tarock karten, a spiel einen Reichs Thaler, acht gute groschen künftig zu bekommen sind.

Warschau d. 24. December 1796.
Königl: Süd Preusische Kriegs und Domainen Kammer.

plowaną i przez Special-Stempel-Rendanta w przedaży, pod karą, niezaniedbaną być powinna, to ieſt:

a.) Przednich Francuzkich i Polſkich lub Niemieckich kopersztychowych kart, gra po 12. dobrych groszy.

b.) Przednich Francuzkich i Polſkich lub Niemieckich kart drzewosztychowych, gra po 10. dobrych groszy.

c.) Ordynaryinych Francuzkich i ordynaryinych Polſkich lub Niemieckich kart, gra po 8. dobrych groſzy.

Nadto można doſtać kart z Berlina sprowadzonych, iednak ty ko tym-czasowe, póki fabryka Wilinkowſka i tych gatunków nieprzysposobi, to ieſt:

d.) Ordynaryinych Polſkich lub Niemieckich kart, gra po 4. dobrych groszy.

e.) Podleyszych Polſkich lub Niemieckich kart, gra po 2. dobre grosze.

f.) Przednich Tarokowych drzewosztychowych, gra po 1. talaru.

g.) Tychże ordynaryinych, gra po 16. dobrych groszy.

Na końcu dołoży się ſtarania, ażeby i kart cale przednich kopersztychowych Tarokowych grę po 1. talaru i 8. dobrych groszy doſtać można. — w Warszawie dnia 24. Xbra 1796. Roku.

J. K. Mci Pruſs-Południowych Kamera Woyſkowa i Ekonomiczna.

v. Harlem. v. Goldbeck. v. Helwing.

Z Paryża d. 15. Grudnia.

Admirał *Rychery* wyszedł z *Rochefort* d. 7. t. m. pod żagle, dla złączenia się z Flottą *Bresteńską*. — D. 13. t. m. wyiechał ztąd Ob: *Truguet* Minifter morfki do *Breft*, dla przyśpieszenia odiazdu wyprawy sekretney, która prócz Flotty Admirała *Rychery* fkłada się z 15. okrętów liniowych 20. fregat, 6 wielkich *Gabarów* i 50. ftatków przewozowych. Na tey wyprawie znayduie się 22. tys: lądowego woyfka, które pod kommendą Generała *Hoche* zoftaie. Flottą zaś kommenderować będzie Vice-Admirał *Morard de Galles*. Gdzie ta wyprawa zmierza, nic o tym dotąd wiedzieć nie można, tyle tylko mamy pewnego, że ieżeli zamiar iey weźmie swóy fkutek, wielkie zyfki dla nas przyniesie, i zada oftatni cios Rządowi Angielfkie mu. — D. 30. Liftopada wyszła z *Tulonu* pod kommendą Vice-Admirała *Villeneuve* Efkadra nasza z 5. liniowych okrętów i 3 fregat złożona, która się ma złączyć z Efkadrą Hiszpańfką niedawno z tegoż Portu wyszłą. — Obywatele *Raybaz*, *Jeannot*, *Desgouts* i *Delaplance*, którzy byli Agentami Rzpltey *Genewenfkiey*, otrzymali rozkaz oddalenia się niezwłocznie z Paryża, co mogło być przyczyną do tak surowego rozkazu, dotąd wiedzieć nie można.

Z Paryża d. 16. Grudnia.

Potwierdza się z *Rochefort*, że dywizya Admirała *Rychery* popłynęła do *Breft*. G. *Canclaux*, który kommenderował w *Vandé*, ieft nominowany Pofłem do Króla Neopolitańfkiego. Przydano mu za Sekretarza Legacyi Ob: *Trouvé*, który był Redaktorem *Monitora*. — Ob: *Maret* ma być przeznaczony do kraiu *Gryzonów*.

Ci, którzy roznoszą po ulicach Dzienniki, niemogąc nic przedać, gdy żadna forteca nie ieft zabrana, wołali wczora po ulicach. *Wielkie wzięcie Mantui przez Gen: Wurmzera.*

Donoszą, iż armia Hiszpańfka na granicy Portugalfkiey fkłada się z 16000. ludzi, i że Portugalia ma dopiero 5000. w gotowości do odporu.

Odtąd, iak się publiczność zaczęła poddawać nadziei pokoiu, Kuryerowie ftali się nader znacznemi osobami w Europie. Politycy nasi ścigaią ich po morzu i po lądzie, na wzor Aftronomów idących za szladem komety, i tak iak ci układaią siftema planet podług biegu *meteorów*, podobnie i Nowiniarze rozrządzaią światem politycznym podług obrotów kuryerfkich. Pytaią się Poftylionów, fłużący nawet ftaienni posiadaią taiemnice Dworów, i gdyby można, pytanoby się samych koni, iakie noszą depesze, gdyby te, iak Ulisefsowe gadać mogły, i lepieyby może gadały od niektórych naszych polityków. Przybył tu Kuryer z *Londynu*; i iuż tu roztrząsaią niewiadome ieszcze iego depesze. Optimiści mniemaią, iż pokóy ieft na samym spodzię ie-

go torby, tak iak nadzieia na dnie kubka *Pandory*. Co do mnie, tak słodkiey nadziei ieszcze się poddać nie mogę, i gdybym miał na nosie okulary *Pangloza*, nie mógłbym nie doyrzeć formuiącey się nad naszemi głowami burzy.

PUBLICANDUM.

Przy teraz następuiącey wypłacie Podatków kraiowych za Ratę Styczniową 1797 roku, przypomina się powtórnie wszystkim Obywatelom, którzy dawniey swoie Podatki do Exakcyi Warszawskiey odnosili, a teraz po uczynionym podziale na Dystrykta Landrathowskie, w swoich *respective* dystryktowych Kassach w *Warszawie*, w *Bloniu*, *Czersku*, *Rawie* i *Sochaczewie* składać powinni; ażeby też kraiowe Podatki iak za teraz przypadaiącą Ratę Styczniową tak i zaległe za Styczniową, Czerwcową, Marcową i Wrześniową Ratę bieżącego roku wzwyż wyrażonych Dystryktowych kassach złożyli i wypłacili, gdyż po upłynionym terminie opłaty, przez exekucyą takowe Podatki wybierane zostaną.

Osobliwie zaś Obywatelom Dystryktu Warszawskiego do wiadomości się podaie, iż te Podatki które do kassy tuteyszey dystryktowey odnosić powinni, będą teraz w sklepieniach zamku Królewskiego, gdzie dawniey publiczna kraiowa kassa zostawała, wybierane; i że odbieranie tychże Podatków Ur: Roszkiewiczowi, który przy tuteyszey dystryktowey kassie umieszczonym został, polecone i oddane iest; który tak iak dawniey z odbieranych Podatków kwity wydawać będzie. w Warszawie dnia 28. Grudnia 1796.

J. K. Mci Prus Południowych Woyskowa i Ekonomiczna Kamera.
v. Harlem. *v. Goldbeck.* *v. Helwing.*

DONIESIENIE.

Da das dem Herrn Carl Plendus gehörige auf der Solec zwischen dem Königl: Preus: Saltz-Magazin und dem Magazin der Fürsten Lubomirska gelegene grundstück mit der dazu gehörigen Gebäuden verkauft werden soll, und Käufer sich in Absicht der darauf haftenden schulden pracaviren will so wird ein jeder der dem Herrn Carl Plendus auf gedachtes Grundstück geld geliehen hat, dienstlich ersucht, sich binnen Dato und vier Wochen mit seinen Schuldforderungen bey dem Königl: Preus: Ober Saltz Inspector Herrmann zu melden. Nach Verlauf von vier Wochen wird keine Schuldforderung mer angenommen. Warschau d. 5. Jannuarii 1797.

Podaie się do wiadomości publiczney, iż grunt i dwo ek z wszystkiemi budynkami JP. Karola Plendusa na Szulcu między Zupą Solna Pruską i possessyą Xiążąt Lubomirskich, zost ł przedanym: Należytość zaś za te possessye wypłacana będzie dnia 5. Lutego roku teraźnieyszego. Ostrzega się zatym, iż ieżeli ma kto iakie pretensye zapisane i zabespieczone na tey possessyi, ażeby w ciągu iednego miesiąca, to iest od 5. Stycznia, do 5. Lutego zgłosił się do JP. Hermana w Pałacu Pruskim mieszkaiącego, z okazaniem swoich dowodow. Po upłynieniu zaś tego wyżey wyrażonego terminu, żadna pretensya przyiętą nie będzie. W Warszawie d. 5. Stycznia 1797. R.